

lobi precej. Mesec se približuje solncu na spodnji desni strani in zadene vanj blizu tam, kjer stoji petka na naših urah (natančneje 143°), ako si namreč mislimo solnce kot sprednjo ploščo ure, kjer so številke zaznamenovane in številko 12 kot severno piko na solnci, kjer se števjanje pričinja. M. V.

Divič. S to besedo zaznamenujejo prebivalci okolo Pulja staro-rimski amfiteater, tako zvano „aréno“. Pustil sem kola kod „diviča“, govore Istrani. To je pravi slovanski izraz namestu besede „gledališče“. I. Ž.

„*Sub rosa*“. Marsikdo je čul in rabil ta izrek, ne vedoč, od kod mu je izvor. V graščini v Račjem (Kranichsfeld) pri Mariboru nahaja se soba, na katere stropu naslikana je velika roža. V tej sobi shajali so se Ivan Erazem Tatenbach, tedanji lastnik graščini in njegovi drugovi ter tajno posvetovali se o svoji zaroti. l. 1670. Vsak sestanek naznanil se je s tem, da pridejo „sub rosa“ vkupe, in kar se je v imenovani sobi ukrepalo, moralo je ostati skrivnost, ker je bilo povedano „sub rosa“. In tako se je od latinsko govorečih zarotnikov zaplodil ta izrek med svet. I. Ž.

Nicola Tomaseo. V 22. dan marcija meseca razkril se je v Benedkah spomenik slavožnanega dalmatinskega Hrvata in italijanskega pisatelja Nikole Tomasea. Sloveči ta mož porodil se je 1802. v Šibeniku. Gramatične in retorične svoje studije završil je Tomaseo bajé domá v Šibeniku, akoprem nekateri drugi pisatelji trdé, da v Spletu; potem odšel je na Italijansko. — Kot pisatelj je bil Tomaseo vrlo plodovit; najslavnejša dela so njegov slovník italijanskih sinonim, in komentar Dantejeve nebeške komedije in njegova v Parizu izdana povest „Il duca d' Atena“. — Tomaseo bavil se je tudi s politiko. V 18. dan januarja meseca 1848. zaprli so v Benedkah njega in agitatorja Maninija, ker sta zahtevala tiskovno svobodo za Lombardijo in Venecijo; osvobodil ja je iz temnice 17. marcija vzdignivši se upor proti Avstriji, a v 22. dan istega meseca bil je Tomaseo poklican v ministerstvo, katero so beneški uporniki osnovali. Po prevratu v 11. avgusta 1848. postal je Tomaseo še jedenkrat naučni minister in dvakrat je popotoval v Pariz pomôci prosit. — Vkljub temu čutil se je Tomaseo vedno Slovana in tudi v hrvatskem jeziku napisal je malo delce „Iskrice“ ki svedoči o njega ljubezni do ožje domovine Dalmatinske in do naroda hrvatskega. Osobito lepó izrazil se je tu Tomaseo o narodnih pesnih srbskih, katerih je tudi nekoliko na italijanski jezik preložil. Umril je 1. majnika 1874. in pokopan je v Firenci. — Svečanost v Benedkah bila je prekrasna. M. M.

Iz Zagreba se nam piše 17. aprila: Dobili smo v roke vabilo na naročbo novega hrvatskega lista „Svjetlo“, ki ga nameravajo nekateri mladi pisatelji v Zagrebu izdavat. — List prinašal bode članke iz vseh delov društvenega in književnega žitja ter gojil domačo beletristiko in bode ozbiljen, resen tolmač vseh društvenih in književnih pojavov. Posebno oziral se bode list na razvoj prirodnih in družih pozitivnih in ekonomskih znanostij ter imel posebno rubriko za društveno, literarno in gledališko kritiko. V vseh spisih in razpravah se hoče držati — „realističkoga pravca“. Kakor iz tega programa razvidno, hočejo nekateri nadarjeni ljudje s tém listom uglasiti pot — tistemu francoskemu realizmu, ki ga goji Emile Zola. Po našem mnenji je to neumestno in škodljivo „Svjetlo“ izhajalo bode po jedenkrat na mesec v osmini po 5 tiskanih pol in bode veljalo do konca tega leta 3 gld. 60 kr. Naročnina naj se pošilja gosp.